

enim posse Clericum esse procuratorem laici in una causa, nisi ea sit ita ardua, ut habeat distrahere Clericum, sicut multæ.

6. Tertiæ nota, quod in quantum dicit conclusio, nisi in causa sanguinis, intelligenda est de crudel, & periculosa effusione; potest enim damnum ad fuliginationem, cum tamen de facili caversi nequeat, qui in fuliginatione exiret sanguinis gutta. Sic notat Gregor. Lopez, in alio similili, *lege quadragesima octava, titul. sexto, pars prima usq. in temporali, ibi enim docet Episcopum habentem jurisdictionem temporalem, non posse punire in criminalibus, ubi intervenit causa sanguinis, sed debet habere ad id minimum judicem laicum, & limitat, ubi est crudel, & periculosa effusio; potest enim ad verbera damna- re, &c.*

7. Quartæ nota, quod si res meretur poenam sanguinis, non per hoc videtur remissa à Principe, quod causæ cognitionem delegaverit Clerico, qui ea penas damnare nequit; sed tunc Clericus debet remittere causam deleganti. Sic Covarru, Clem. s. furius, secunda pars, §. 5. numero octavo, Salzed, præf. crimin. Bernard, Diaz cap. 99. libra A.

8. Secunda conclusio. Ut enīm sit hac delegatio causarum criminalium ad punitios laicos Clerico, vel Prelato, si ipse acceptet, factum tenebit: capax enim est jurisdictionis, ut colligatur ex *dīcta cap. in Arbitrioscopio*; peccabit tamen gravissime Clericus quem acceptando, nisi eo modo, quo dixi in prima conclusione. Sic Covarr. dīcta §. 5. numero octavo, in fin., Salzed dīcta cap. 99. Panormitan, loquens etiam quando hæc delegatio fieret à judice interiori, cap. secundus, de jure, numero septimo, & Capit. additiones ibi. Idem Panormitan, dīcta cap. in Episcopatu numero tertio, Federicus consil. 293. Roman. consil. 293. & facit quod notat idem Federicus consil. 270. ubi dicit, quod licet Clericus non possit esse generalis procurator laicorum, si tamen sit, commissio non erit nulla ipso iure.

9. Tertia conclusio. Postulat Clerici causas ex compromissaria à partibus tributa potestate judicare, I. non distinguuntur, & faceruntur, ff. de arbitr. I. si quis ex consensu, & l. sequenti, C. de Episcopali arbitrio, I. quadragesimo octavo, titul. sexto, parte prima, & ratio est, quia est pius, & facerdotis munus, anticipates causas componere. Sic Joan. Andreas quem refert, & sequitur Gregor. Lopez, dīcta l. 48. usq. ser. su. adiutoria, Salzed dīcta præf. crimin. cap. sexagesimo primo, in fine.

10. Alii vero Clerici, quibus commissum est officium faculare à Principe facultari, possunt per ipsum puniri, si in ipso officio delinquunt. Videtur posse, per cap. facerdotibus, ne Cler. vel monachi, ubi dicunt, quod si facerdotis acceptent officium facultari, & occasione ipsius delinquent, indigne sunt, ut eis ab Ecclesia subveniant, ubi *Glossa* ver. ab Ecclesia, dicit ex hac littera plures quoddam argumentum, quod laicus auctoritate hujus canonis possit Clericus occasione administrationis delinquentem capere. Et sic apud Gallos est receptum testantur *Aufserius Clem. 1. cap. 1. Ordin. reg. 1. falencia 17. & Benedictus cap. Raynatus 3. de restam. verb. & uxorem, decis. secunda, numero 44.*

11. Ceterum dicendum est nullo modo posse, nec contrarium iure probatur, & sic tenet *Glossa dīcta cap. facerdotibus, ver. ab Ecclesia*, diciture esse fallacie sententiam, quam inde aliqui inferunt, scilicet post puniri à judice facultari. Unde, inquit, illud caput non debet intelligi, de subventione respectu fori, sed ut subvenetur à fraude commissaria dando auxilium, vel favorem. Idem *Innocent. & Heli. & Panormitan*, ibi, numero sexto, addens, quod si facultarius dicitur talem Clericum propriam temeritatem disingreditur, Ecclesia illi subveniet, non tam respectu personæ, quam respectu libertatis Ecclesiasticae. Idem tenet licet talis Clericus sit in minoribus constitutus, casu quo non amittit privilegium fori, *Covarr.* dicens esse communem, quæ. præstic. cap. trigesimo tertio, numero sexto, & ob id dicit caversi l. 17. titul. tertio, libro primo, ordin. ut hæc officia non dentur Clericis prime rotura: idem tenet dicens esse communem Doctorum dicto cap. facerdotibus, *Aufserius & Benedictus suprad. Idem Salzed dicto cap. sexagesimo primo, libro B. & Julius Clares libro quinto, recipila. §. finali, quæ. trigesima sexta, ver. Quero pene, subfudit male servari, quia quotidie Principes facultares Clericos etiam in sacris officiis privat, & mulctant poena pecuniaria, licet (inquit) hoc male de jure subfunderi possit.*

12. Tertia nota, quod licet prius debet solvi part, quæ debetur decima, vel alia iura executionis, ut dixi in *Consilione*, at fat est, ut prius solvatur verè, vel fit creditori, verè scilicet, quando solutione ejus, quod debetur, tollitur obligatio: fit, quando datur aliud in compensationem debiti, vel per creditorem fiat quoniam ei solvatur, quia jam fecit debitor depositum pecuniae debite: vel quando transacto termino, in quo debebatur decima, id est viginti quatuor horis post executionem, ut statim dicam, creditor dat dilationem debitori, vel remittit ei debitum: patet clarè ex l. 10. tit. 60. lib. 3. nov. recip. ubi dicit, que *tertia decima, siendo primo pagata la parte, o si las partes se concertare, & dīcta l. 7. sub finem, clare supponit, quod si pars debet dilationem, potest statim recipere decimam* Algu-

D U B I U M XXI.

An quando iudex exhibet unicum mandatum ad incarcерandum decem personas, sive pro debitis, sive pro delictis, possit exigere decem integræ salaria pro decem mandatis à lege taxata, perinde ac si totidem manda- ta expediret.

1. *S*ic prima conclusio. In causis criminalibus non potest, sed debet habere salarium taxatum pro uno mandato. Sic enim exp̄s deciditur libro tit. nov. recipiat. titul. decimo, pro les aranceles, sub titulo, in causas criminales, numero 3. quia unum delictum est, licet à pluribus committantur.

2. *S*ecunda conclusio. In causis civilibus, si ad instantiam aliquis creditoris sit petita execuſion contra plures debitores, vel contra unum debitorem diversarum summariæ, pro qualibet persona, vel pro qualibet debito debetur integrum salarium signatum pro mandato execuſionis, licet sub unicæ mandato, & subscriptione continentur. Ratio, quia sensit plures execuſiones, & tot sunt contradictria, & obligations, quot sunt res, vel summa deducta, & comprehensa in ipsi contradictione, licet sub unicæ verborum conceptione exprimatur. Sic late probant Anton. Gomez lib. 2. varior. cap. 11. num. 16. in fine. Nec potest lex citata dīcta numero 3. dicens, De mandamento para prender à uno, & a muchas por delito, o otras causas; quia intelligi debet de simili, id est, quasi delicto, ut ex rubrica, sub qua fit tauratur, scilicet en causas criminali, ubi enim textus est dubius, debet intelligi justa rubricam. Bald. l. 1. C. ne licet tercio provocare, num. 8. & glossa dīcta l. 1. v. 1. retrahit, optima Gutiérrez, 2. præf. quæst. 94. num. 2. Everardus, ex rubro ad nigrum: & patet, quia eadem l. pauli infra- riu. titul. en causas civiles, mil tale dictum, sed folium que de mandamento para ampliar, aunque sea a muchas personas, no se leva mas de un salario. Sic tenuerunt docti Jurisperiti.

D U B I U M XXII.

Quando possint Alguazelli executionem facientes, iura executionis percipere.

1. *S*ic prima conclusio. Nullus Alguazellus potest percipere decimam executionis, id est, decimam partem debitis, pro quo fit executio, nisi ubi fuerit confuetudo de hoc, demptis Alguazellis Cancelleria: & nulla iura executionis, licet non sit decima pars, potest Alguazellus percipere, donec solutum sit suum debitum creditori, & expensæ facta ad debitum recuperandum. Sic habetur l. 7. tit. 21. lib. 10. excep. & l. 8. dīcta tit. 10. tit. 5. lib. 3. expensæ rec. & insuper non possint executores capere decimam pro penas, quæ exequuntur proper obligationes exorbitantes, quia lex l. 7. tit. 21. lib. 4. nov. recip. vocat defasadas, pro quibus nec decimam, nec jus aliquod capere possunt, ut habetur *ad eadem*.

2. *N*ota primæ, quod ut Alguazelli possint percipere has decimas executionem, demptis Alguazzelli Cancelleria, requirunt non quævis confuetudo, sed immemorialis. Sic *Avendanno lib. 10. de exequendis mand. Regum*, c. 17. num. 2. & 3. ubi bene addit, quod si hæc confuetudo fit, ut Alguazelli percipiatur hanc decimam executionem, illa sit fervida etiam in casu, quo ipsemet corrector per propriam personam exequatur: nam quando per Alguazellum exequitur, ipsemet judex dicitur exequi, l. certè, §. 1. ff. de pretorio, & qui per alium, de reg. iuris in 6.

3. *S*ecunda nota, quod ut justè exigitur decima, debet execuſio fieri ratione quantitatis debitis, ut probant illa l. 21. 2. p. 2. & sic non debetur decima, quando execuſio fit in actione reali, quando scilicet res capit, & creditor traditur, quia sicut condemnatur in illa; & similiter quando pecunia debita non solvitur, ut quia debitor bona non habet, incarceratur, & cedit bonis, hæc decima non debetur Alguazello. Sic *Patris de Pato*, quem refert, ac sequitur *Avendanno* num. 6.

4. *T*ertia nota, quod licet prius debet solvi part, quæ debetur decima, vel alia iura executionis, ut dixi in *Consilione*, at fat est, ut prius solvatur verè, vel fit creditori, verè scilicet, quando solutione ejus, quod debetur, tollitur obligatio: fit, quando datur aliud in compensationem debiti, vel per creditorem fiat quoniam ei solvatur, quia jam fecit debitor depositum pecuniae debite: vel quando transacto termino, in quo debebatur decima, id est viginti quatuor horis post executionem, ut statim dicam, creditor dat dilationem debitori, vel remittit ei debitum: patet clarè ex l. 10. tit. 60. lib. 3. nov. recip. ubi dicit, que *tertia decima, siendo primo pagata la parte, o si las partes se concertare, & dīcta l. 7. sub finem, clare supponit, quod si pars debet dilationem, potest statim recipere decimam* Algu-

Alguazellus, & hoc tenet *Avendanno latius probans dīcta c. 17. a. num. 6. usq. ad 9.*

5. *S*ecunda nota, quod cum executor habeat statim ius de- precenti ad hanc decimam, tale ius habetur inter bona propria executoris, & transmittit ad heredes, sicut ca- tera bona hereditaria: item ratione hujus debiti potest executor pignus capere statim, ac facit execuſionem, & deponere apud aliquem, donec poligam creditorum, & solvitur sibi decima, ut habetur dīcta l. 7. titul. 21. libro 4. nova recip. Sic *Avendanno* alios refert.

6. *Q*uinta nota, quod facta semel execuſion per unum executorum, si ille moriatur, vel removatur ab officio, executor, qui ejus loco ponitur, non debet habere decima, sed expensas tantum finienda execuſionis, id est, expensam aliquam pro labore in finienda execuſionem, & decima est danda primo executori. Sic *Avendanno* late pro- bans numero 9.

7. *S*exta nota, quod quando execuſio non sortita est effec- tum, sed pronuntiatur nulla ex invaliditate contractus,

non debetur decima: si vero pronuntiatur nulla ex defectu ordinis, illo casu, si fit ordinare, debetur decima: si vero quia jam debitum erat solutum, qui iniuste petit execuſionem, solvet decimam executori. Sic *Avendanno latius pro- bans* num. 9.

8. *S*eptima nota, quod si debitor non habet tantum in bonis, quod possit fieri tam debitor principalis, quam decimæ: nihilominus juxta id, quod solvit, debet execuſor habere decimam; quia non dicitur esse in bonis debitoris, nisi quod superē deducit expensas faciendas ex quendam debitum. Sic *Avendanno* alios refert, & latius pro- bans num. 10.

9. *S*ecunda conclusio. Pro uno debito non nisi semel pos- sunt recipi iura executionis, atque ita si pars dilationis concedat, & jam fuerit Alguazello soluta execuſionis jura, & transacta dilatatio tempore, continuetur execuſio, & plures facta executiones, aut exactions, non pos- sit hic executor recipere integrum salarium pro qualibet, sed unum tantum pro rata solvendum ab omnibus debito- ribus, juxta sub. præced.

10. *D*ico tertio: quando in instrumento obligationis assi- gnatum fuit tabellio canticum ad recipienda debita, potest creditor convenire cum eo, quem mittit pro minori salar- io, & sibi reliquum reservare. Quod si multæ sunt fa- cientes execuſiones, potest à singulis debitoribus integrum salarium in scriptura constitutum accipere. Ratio est, quia hoc salarium est in favorem creditoris, ut debitor curam habeat solvendi opportuno tempore, elige quasi lex con- ventionalis in pecunia morosi solutoris.

D U B I U M XXIV.

An qui mittit alium ad exigendum aliquod debi- tum, vel ad faciendam execuſionem, pos- sit accipere partem aliarum ab executori: an si multæ sunt exigenda debita, possit dare il- lii plura salaria solvenda ab ipsis debitorib- bus.

11. *D*ico primi: si est iudex, qui mittit, est iuslumexi- gere partem aliarum ab Alguazello, vel famulo, qui mittit, quia cùm tenetur eligere, non facit gratiam, iuxta dicta lib. 2. tit. 1. de acceptio per. dub. 28. num. 18. & quia id salarium non affigatur nisi apli eanti ad illud negotium.

12. *D*ico secundi: creditor, ad quem spectat debitum, quando non est affigatum salarium in instrumento publi- co obligationis, sed iudex illud affigat, non potest exige- re partem aliarum ab executori: quia illud salarium debitur eanti, & non est in favorem creditoris, sed ad execuſionem, seu receptionem, & per modum meri salarii: & si plures facta executiones, aut exactions, non pos- sit hic executor recipere integrum salarium pro qualibet, sed unum tantum pro rata solvendum ab omnibus debito- ribus, juxta sub. præced.

13. *D*ico tertio: quando in instrumento obligationis assi- gnatum fuit tabellio canticum ad recipienda debita, potest creditor convenire cum eo, quem mittit pro minori salar- io, & sibi reliquum reservare. Quod si multæ sunt fa- cientes execuſiones, potest à singulis debitoribus integrum salarium in scriptura constitutum accipere. Ratio est, quia hoc salarium est in favorem creditoris, ut debitor curam habeat solvendi opportuno tempore, elige quasi lex con- ventionalis in pecunia morosi solutoris.

D U B I U M XXV.

Cujus expensis debet assignari sotius judicii, vel tabellioni resuatis:

14. *P*rimo dico: quando recusat iudex, debet assumi fe- ciosus expensis proponens recusationem: quia recusa- tus est causa illarum expensarum, & iudex recusa- tus ad id cogit recusantem, & capiat pignora, donec solvatur: non tamen potest dicere, cum recusat, & alter non admittit recusationem: quia non est in potestate iudicis lo- facere non suscepimus. Sic *Avendanno* lib. 2. de exequendis tabellis, c. 23. num. 15.

15. *S*ecundo dico: Quando recusat tabellio, assumendum est locus alius tabellio de tabellionum numero. Quis au- tem administrare tenetur salarium tabellionum socio pro labore illius causa, dubium est: quidam enim dicunt recu- santis, quia est causa, & in utilitate eius cedit; & licet secundario non habeat in consideratione, ut per glossam cap. 2. de postis, numero 6. & glossa l. deus, ff. de iuris. Alii dicunt, quod tabellio recusat solvet, quia recusat dat causam, & recusat auctoritate juris petit assignari alium tabellionem, & cum ius sit id petat, actus à lege permisus non debet ei sibi onerosus. Alii deinde, & forte me- lis, dicent quod tabellio associatus nullum debet habere salarium, quia tenetur associare, cum sit de numero tabellionum; sed expensæ, quæ dantur sunt à parte, tam pro registris, quam pro transumpto, quod debet esse signatum utriusque notarii, erunt communes inter ambos tabelliones, & à die associati dividetur, quia deinde est protocollo commune. Sic *Avendanno* dīcta libro 2. cap. 15. num. 6.

16. *T*ertio dico, quando iudicis recusatio datur socius edū- dient in illa causa, pœnitentia applicandæ di- videntur inter eos, & haec æqualiter dividit. Sic *Avendanno* dīcta cap. 15. numero 6. & sic dicit semper fecisse practi- cari.

D U B I U M XXVI.

An qui fuit Advocatus in aliqua causa, posse esse iudex in eadem.

17. *R*espondet negativè: & idem est, si in illa causa con- fluuit, ut exp̄s habetur l. 10. in principio, C. de apellat. & l. 10. tit. 4. part. 3. & l. 17. & l. 18. tit. 5. libro 2. recipias, & redditur optima ratio: quia iudicium talis iudicis redditus valde insufficiunt: si enim sententiam fert pro clientilo, pro quo advocaverat, vel cui consilierat, sed dicitur sufficiens ex illius affectione sententiam protulisse: si vero pro adversario sententiam fert, præbet se malum, & fidem Advocatum, seu consilium. Idem etiam tenet Specu-

Speculatori sit, de afferre, &c. sive Alexander, l. solent, si de predictis omnibus iudic. Greg. Lop. dicta l. 10, vers. nov. devenit, Aviandus lib. 2, de exequendis mada. Regum, c. 23, num. 10. Bald. 1, apertissimi; C. de judicis, Aules c. 3. Pratorum, &c. ab agatis, n. 1. D. Anton. 30. p. 1. &c. &c. quia in fine, Paulus de Castro l. quinque, C. de potest. & plures alii, quos refert Aules num. 3. Idem Montalvus l. 3, m. 9, de los Bozales, lib. 1, legum fori, &c. 1, in fine, glossa e. Romana, de iustitia, in 6, vers. appellatio.

2 An vero sententia sit valida, si is, qui fuit Advocatus in ea causa, fuit potest iudex, & sententiam ferat, Alexander, ubi supra, dicit sententiam tenere, nisi fuerit recusat. Paulus de Castro, & Aules supra, num. 4, dicunt, quod si index erat ordinarius, tenebit sententiam; si vero erat delegatus, non tenebit.

3 At verius est non tenere sententiam, quia leges citatae denegant huic iudici jurisdictionem. Sic Speculator, Aviandus ubi supra, & in hanc multo magis inclinat Gregorius Lopez ubi supra, licet tandem relinquat cogitationem.

4 Nota primo, quod intelligitur in eadem causa, inquit fuit Advocatus, fucus in alia, nisi forsan esset connecta, vel dependens ab illa, in qua fuit Advocatus. Sic Aules alios referens num. 3.

5 Secundo nota, quod si Advocatus fuit consuls in aliqua causa, & nondum dedit responsum, potest esse iudex in ea. Hoc est contra Anton. cap. infra predictis, de offic. ordin. id negantem, quia huic sunt revelata secretaria causa. Sed nostrum notabile tenet Panormitan, dicto e. irreverentia, Aules supra, num. 3, & ratio est, quia cessa causa probacionis: ad idem est glossa cap. dilectio, de testament. ubi dicit, quod non debet quae removet a iudicando, quia revelavit ei secreta causa, quia non debet iudicare lecum, revelata per partem, sed secundum legitimas probations.

6 Tandem nota, quod is, qui fuit iudex in aliqua causa, potest post patrocinari in ea, qui cessat causa probacionis: & fatus expresse probatur l. fin. de affer. & teneat Cygnus & Montalvus, quos refert, & sequitur Aules supra, num. 2.

D U B I U M XXVII.

An quando reus ipse se coram iudice presentat, illius arma ad hunc pertineant.

Circa legem 28, tit. 23, lib. 4, nova recipitas, quae disponit, ut arma delinquentes, & quae habebat, quando delictum, ad Alguazellum, & alii ministri armis prehendenteum pertineant, quamvis non in fragranti delicto comprehendant, dubitatur si nondum prehensis reus ipse se presentaret, an ejus arma ad iudicem spectent, cui se presentavat.

7 Cuidam docto Iurisperito visum est, non pertinere ad iudicem, lex enim Alguazellum, & alii ministri armis applicavit, propter laborem prehendendi, & investigandi delinquentes.

Mili videtur, quod, ubi viget consuetudo, ut illa capitulare iudex, non apparet, quia ratione dannari possit; quanquam re vera iudex in hoc casu sibi possit, quoniam idem vult arma delinquentes, & applicari prehendenti; nullumque aliam video, cui maxis jas in ea competat, quam iudici. Atque, hoc communiter confutandum mihi affleverunt quidam Jurisperitus, qui dicit iudex exitit; licet in aliquibus oppidis sit consuetudo illa arma applicandi camere.

D U B I U M XXVIII.

An Alguazelli volentes aliquem capere, teneant ostendere mandatum iudicis in scriptis.

A Nequani solvam dubium, aportet generalis quæsus, ut teneatur aliquis obediens delegato, si litteras sue delegationis non exhibeat.

2 Sit conclusio. Non tenetur quis illi obediens, antequam litteras sue delegationis ostendat. Ratio, quia cum iurisdictione delegata sit odius, non praefumitur pro ea: patet etiam ex lege unica, C. de mandat. Princip. & c. cum in parte, de offic. deleg. in fine, ibi, excus non cogeris. Et docet ibi Glossa ver. injunctio, & ibi Bistro num. 9. & ibi Panorm. num. 2. & 3. Falsa, ibi, num. 3. Anchur, ibi initio, inveniente, c. venerabilis, de confess. num. 5. Maranta de ordine iudicis, a. p. 4. & 5. num. 39. Bistro, l. 2, v. ff. si quis in ius vocatus, Sylvest.

3 Nota non posse, nec sufficere, ut delegatio probetur per testes. Sic contra Plateam tenet latius probans Aules cap. 1, pratorum, glossa carnis, num. 5, glossa cap. 1, de confess. in 6. Intra dicit Aules num. 9, referens alios, quod licet talis scriptura delegationis praecellerit, si est deperita, non potest probari per testes, nisi antequam perderetur,

effet praesentatio: & quod licet sciat se esse delegatum non potest uti iurisdictione, antequam scripturam delegationis habeat; quia ex tunc incipit iurisdictione.

4 Secundo nota non fatis esse ostendere rescriptum partis, sed etiam teneri dare et copiam commissionis; quia tunc volet de facultate redargueret, ad quod opus est studio. Sic glossa e. porro, de privilegiis, vers. ex inspectio, Falsa, dicto e. cum in iure, num. 6, in fine.

5 Tertio nota intelligi, conclusionem, quando petitor a delegato, ut ostendat commissionem; non enim tenetur ostendere, nisi petatur, quia dicto e. cum in iure, tantum dicatur, non cogeri coegeri, & sic notat ibi Pan. num. 6, Bistro ibi, num. 10, & videtur teneri ibi Falsa, num. 3, dicit enim teneri ostenderet.

6 Quartus nota, quod quidam limitant conclusionem, nisi delegatus sit Cardinalis; tunc enim sibi est credendum, licet litteras delegationis non exhibeat. Sic Iust. Speculator, Panorm, quos refert Falsa dicto e. cum in iure, num. 6, & eorum fundamenta ibi refert. Sed merito contrarium tenet ibi Falsa, multos referens num. 6, & late probans, ac folvens fundamenta contraria.

7 Majus autem dubium est, an si iudex delegatus citat, aliisque, ut coram se compareat, teneat ostendere copiam sua delegationis, vel credatur ei dicenti se esse delegatum. Quisdam affirmant non esse necessarium offendere, sed citatum teneri compareat, licet parti comparenti teneat dare copiam rescripti; & hoc quando citatus esset in eodem loco, in quo iudex vel modicum distaret, fucus ubi multum distaret. Ratio, quia oritur modicum praedictum in comparando, ex quo iudex est in eodem loco; & ex hoc, quod illi assertit esse delegatum, oriatur dubium iurisdictionis. Sic Falsa dicto cap. cum in iure, num. 5, licet in principio, hanc sententiam assertat sine dicta limitatione; at mox adhibet dictam limitationem. Idem Additionalis ad Falsam ibi, vers. si delegatus Panormitan, cap. pratorum, de dictis, num. 5, & ibi Bistro, Sylvest.

8 At verius est sic citatum non teneri compareat, nisi delegatus exhibeat delegationis litteras, quia procedit eadem ratio; cum enim citatus ignorat citantem esse suum iudicem, nec pro iurisdictione ipsum delegata, eo quod est edicta, praefumendum sit, non video, quare citatus teneat ei obedire. Et idem colligitur ex cap. pratorum, de dictis, in principio, & hinc dicit est communem Additionalis ad Falsam supra, Joan. Andreas dicto cap. pratorum, vers. hic habet expressum, & ibi inventus, num. 2. Bistro cap. super litteris, de recipiatis, & dicto cap. citato in iure, num. 31. Maranta supra, num. 39. Speculator, Lupus, Alexander, Decius, Guido Papa, quos refert Falsa, dicto e. cum in iure, num. 5, idem tenet Bistro, aut, qui fons, vers. expediti contrarii, C. quendam, & quando iudex, & expeditus l. 2, ff. si quis in ius vocatus non erit, vers. sed iuxta hoc quarto, glossa e. si Epitropus, 3, 9, 2, vers. carcerari, ibique Archid.

9 Et dicit iste, quod si subdelegatus excommunicet non obediens sibi, petitus ut delegationis litteras exhibeat, eaque non exhibens, non tenet excommunicationem; in culpa enim est illi alter non obediens. Sic Panormitan, d. cap. cum in iure, num. 3, Bistro ibi, num. 32, Archibaldus, initio Falsa ibi, num. 3, Inno. cap. venerabilis, de confess. num. 5, Sylvest.

10 His praemissis, ut resolvamus dubium initio propositum, praemittendum est, quod Alguazellum non potest capere aliquem, nisi in fragranti delicto absque mandato iudicis, ut habetur 1. 10, tit. 9, p. 2. Et ibi Greg. Lopez alios legantur, versus fin mandato, idem habetur l. 7, tit. 23, lib. 4, recipi. Et ibi Azevedo num. 1, Aules cap. 35, Pratorum, glossa mandato, num. 1, Suarez l. 2, tit. 2, de los empalmamientos, lib. 2, legum fori, vers. sed annuo tene. Et hoc mandatum debet esse speciale ut tenet Bistro, Falsa, & Alexander, quos refert, & sequitur Azevedo ibidem, num. 2, & probat leg. 2, titul. 29, p. 2, 7, debetque insuper mandatum esse interpres, nec potest per testes probari, ut tenet Carolus de Gratalis, quem refert, & sequitur Azevedo ibi, num. 3, Suarez supra, Perez lib. 2, ordinaw, tit. 14, l. 2, Aules referens Iacobum, Baldum & aliquos textus dictio glossa Mandato, num. 2, & pratorum, glossa carnis, num. 5. Immo nec citare potest Alguazellum nisi expresse sibi sit mandatum a iudice l. 3, tit. 3, lib. 4, recipi & Azevedo multos referens num. 23, & dicto.

11 Nota tamen, quod dum dicimus, posse Alguazellum capere absque mandato iudicis delinquenteum, dum est in fragranti delicto, intelligitur etiam post delictum commissum, quando illi in fuga, ut tenet Baldus, Hippolytus, & quos refert, & sequitur Aules cap. 1, pratorum, glossa carnis, num. 6, versic. & in quantum, & cap. 36, glossa mandato, num. 5.

12 His praemissis circa casum initio propositum, an faciliter teneatur Alguazellum ostendere scripturam mandato iudicis, quando vult aliquem capere non in fragranti delicto, sed verbi gratia de debita. Quidam dicunt, non teneti ostendere, quando iudex capturam præcipiens est in eodem loco, sed statu dicto Alguazelli assertent ita ibi fusile iustum. Unde limitant, quod Alguazellum non possit capere absque mandato in scriptis, ut intelligatur præterquam in eo loco, in quo est iudex. Sic Iason l. ex

quacunque, numero 5, ff. si quis in ius vocatus, Grammaticus est, 34, numero decimo septimo, quos refert, & sequitur Aules cap. 35, pratorum, glossa mandato, numero 3, in additis de novo.

13 At dicendum est, teneri ostendere mandatum capto id potest, alias potest captus impuniti ipsi resistere. Probatur ex dictis, quia cum Alguazellum ad capiendum in hoc sit meret delegatus, non tenetur ei captus obire, nisi litteras sue delegationis ostendat, & ut diximus, delegatus ostendere, quando pars petit. Sic Paris de Puteo, & Coretus, quos refert, & sequitur Azevedo textus allegans libro 4, capit. 23, leg. 7, numero 4, & ubi dicit haec de causa defendi quodammodo, quod non occurserunt voci eujudam Alguazelli pro parte Regis auxilium polluantur, dum debitum quendam capere vellet: debitor restitutus ei, eo quod mandatum ad ipsum capiendum non demonstrabat.

D U B I U M XXIX.

An Archiepiscopus in diocesis suis suffraganeorum possit constitutere officialem foraneum ad cognoscendum de causa appellacionum sui suffraganei ad ipsum Archiepiscopum devolutis, vel devolvendis.

1 Dico primo, non posse; quia non potest iudicare in diocesi suffraganei, ut expressè probatur cap. prima de offic. ordin. in 6. Sic Paz practica, 2. tomo, preludio 1, num. 19.

2 Secundo dico, quod si de constitutione speciali habeat ponere, tunc poterit, dicto cap. 1, 6, quia in causa. Ex qua constitutio Archiepiscopi Compotellanus ponit vicarium foraneum in diocesi Salmantina, qui cognoscit de causis suffraganeorum suorum provincie per appellationem ad eum devolutis, vel alio modo ab eius cognitionem pertinentibus; & sic à sententia Episcoporum suffraganeorum vel eorum officiarii recta via appellatur ad hunc vicarium foraneum; at à sententia ipsius Episcopi Salmantini, vel eius vicarii recta via appellatur ad ipsum Archiepiscopum Compotellanum, qui postmodum cauam delegat hunc vicario suo foraneo Salmantico exiliente: quia delegationem debet, & potest facere, iuxta textum in dicto cap. 1, & ibi glossa verbo possum, & c. ut litigantes, de offic. ordin. in 6. Sic Paz ibi, num. 19, & 20.

D U B I U M XXX.

An Clericus possit coram iudice laico conveniri ratione obligationis realis.

1 Statutus dubius est, quando clericus emit domum, supra quam est impostum aliquod tributum, v. gr. aliquis census, an per iudicem laicus possit fieri executio in ea domo censit obligata.

2 Supponendum est, quod actor debet convenire clericum coram suo Episcopo, & non coram iudice laico, ergo & i. 6, si diligenter, de foro compet. e. inolita, & c. placuit, 11, 9, 1, 5, tit. 3, lib. 1, recipi. Maranta de ordine iudic. d. 11, num. 2, 20, 2, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 81

Consiliorum Moralium.

ratione novae cause, scilicet innovandi pendente appellatione, iuxta dictum *caput cum teneamur*.

36 Tandem intellige dicta in hac limitatione, quod sci-
licet iudex ^{ad} quo posse pendentia appellatione procedere
quando adversarius innovat, quando alius effet contem-
pus: fecus si contradiceret. Sic Lanell, circus, numer-
lat. 27. Francus, & Panormian, cap. constitutus, de appo-
lat.

37 Tertiū limita regulam principalem positan, ut intertelligatur de appellazione ad definitivā, scīus in interlocutoria; licet enim appellatio ab interlocutoria eximat apellantem à jurisdictione judicis à quo, cap. ad audiencem, & cap. dilectione, de appellat, at non ligat manus suarū dicens à quo quin possit procedere ad ultiora, donec processu judiciale appetitum fuerit inhibitum, ut habeat expressum se cap. non solum de appell. in 6. ubi *Glossa* versic. ante reddit rationem differentiationē, quia appellatio ab interlocutoria, vel gravamine debet proponi expressa causa probandi, nec est illa probabilem, nisi sit vera, cap. intentione, peccata, de appellat, in principio, & sic est necessitatis, ut primum confitetur de veritate, Sic omnes, & principiū Lancell. aurent, 2. part., cap. 12. limitat, i. à numer. 1. à numer. 11. *Marianta practica*, 6. part., titul. & quandoque appetatur, numer. 172. ubi addit, quod potest procedere unde ad definitivam inclusivam, donec inhibetur, non obstante appellacione: nec requirunt aliqua citatio parti, sed iudex potest procedere ad omnem actum usum ad fermentationem, parte non citata, ex quo appellando videatur facere contumaciam, & declarare animum fūnum, & non vult comparere, cap. cūm qui de dole, & contum. in cap. Clement. 5. eodem titul. verūrum quando iudex appetacione pronuntiat bene appellatum, omnia attentat revocatur. Hec referens Barol. & Baldum *Mariant.* isti,

³⁸ Hæc tamen certa limitatio, quod potest iudex pendente appellatione ab interlocutoria ultra procedere, debet intelligi cum aliquibus sublimitationibus. Prima est nisi iudex a quo sit inhibitus per iudicem ad quam, cap*ut solum de appellat.* in 6. Quod tamen ad intelligencem, quando inhibito fuit legitime interposta, & cùm causa cognitio, & parte citata alias inhibito non valeret. *Mater ranta* multos referens *proxime circums.* numer. 207. 208. quod adeo verum est, quod licet iudex pendente appellatione a gravamine, vel interlocutoria, potest gravamen, vel interlocutoriam revocare, cap*ut cum ceſſante de appellat.* & talis revocatio irritat, & annulat processum per iudicem ad quem medio tempore factum, ut hoc sit *Lancellot.* de atent. 2. part. cap*ut. 12. limit.* 1. à numer. 15. usque ad 26. Inmodò hoc potest arbitrari, ut probat *Lancellot.* numer. 17. At fallit hoc, nisi inhibitus esset per iudicem ad quem: tunc enim non possit revocare interlocutoriam, nisi effet alias nulla, vel inhibito non est ex legitima. Sic *Lancellot.* cum aliis ibi numer. 21. 22. Sunt cuncta sublimitationes illi, nisi interlocutoria habeat vim de finitiva. *Lancellot.* ibi numer. 18. & 52. Tertia est, nisi intentio excommunicationis, de qua infra eadem difficultate. Quarta est, nisi iudex à quo appellatione detulit coram interposito ab interlocutoria, quia detulerat etiam manu sibi ipsi, & abdicat à se omnem iurisdictiōnem, & in superiorē transfundit, cap*ut cum appellatiōnibus de appellat.* in 6. & tenet Joann. Andreas cap*ut cum ceſſante de appellat.* & Francus ibi alios referens numer. 14. *Marsanta* numer. 209. *Lancellot.* co cap*ut. 12. limit.* 6. numer. 20. & limitat. 1. numer. 66. & sequentia, in quod numer. 66. ampliat hoc effe verum, nisi appellatione, et iudex detulit, effet omnino nulla, quia nos et interposito termino consilium ad appellandum scilicet intercedem dies; in hoc enim casu licet iudex illi defesar, & operari, ut dicimus *infra*. Secundo amplia, five inde ex ignorantia, five ex propria voluntate detulerat appellatione, que jure non erat admittenda, *Antiquus* numer. alios referens tom. 3. var. cap*ut. 13. numer. 32.* Tertio amplia effe verum non tantum quando exp̄lētū defesar appellatione, sed etiam quando tacite, scilicet quando approbato Apostolis, vel nil respondendo de Apollinis, ut pulchro casu tradit *Lapus allegat.* 124. Sic *Lancellot.* ut limit. 1. numer. 75. 76. 77. & limit. 6. numer. 24. Quartio amplia, non tantum quando ipse iudex defesar, sed etiam quando delegatus ab eo, cum clausula donec *casus suas duxit revendicandas;* ne enim is defesar appellationem, & antequam ordinarius revocet vices suas, non potest ult̄rā ordinarius, etiam ubi revocatis vices suas in illa causa procedere. *Lancellot.* alios referens in litterat. numer. 22. & limitat. 1. numer. 79. Quinto amplia etiam si appellatione effet fine causa, *Lancellot.* limitat. 6. numer. 20. & limitat. 1. numer. 69. *Rolandus confit.* 77. numer. 2. lib. 2. *Parfisi*, quem refert *Lancellot* ibi Sexto ad aplice, licet appellatione fit fine scriptis, quamvis iufitudo appellatione alias non valeat, ut dicam *infra* *Lancellot.* in litterat. 1. numer. 70. idem *Rolandus*, & *Parfisi* proximam citi. Septimō amplia, etiam si per iudicem ad quem non fuerit sibi inhibito facta. *Rolandus* ibi *Lancellot.* limitat. 1. numer. 78. Octavō amplia, etiam si non effent petiti Apollini, *Parfisi*, & *Rolandus* ibi, *Lancellot.* limitat. 1. numer. 71. Non amplia quod hanc iurisdictiōnem non recuperare.

judex, qui detulit appellationi, etiam si gravamen, & interlocutoriam revocaret. Sic alios referens *Lancellor.*, *en. l. missar.* 1. *numer.* 68. quod dicit *numer.* 72. & 73. esse ve-

rum, licet vellet revocare gravamen de consensu partium & numer. 74. licet res effet integra, & citat alios. Secundum contrarium, quod scilicet possit ultra procedere; quando revocat gravamen, & interlocutoriam de consensu utriusque partis, vel faltem solius appellantis, quando res est integrum.

gra, quia scilicet per iudicem appellationis non est incobatus processus, tener alios referens, & latè probans *Lansfucus cap. cum cessante, de appellat. numer. 14.* & hoc five judec fit ordinarius, five delegatus; quia potest appellans renunciare sua appellationis, & sic redire ad iudicem à quo *cap. ut super, de appellat. in 6. idem Jacobus Henric. confit. 34. lib. 3. & Lancellot, in limitat. 1. numer. 74.* dicit forte tibi esse probable, & numer. 82. tenet in judee ordinarii. Quæ tamen omnia, nempe quod iudex decrevit appellationi abdicet à se omnem jurisdictionem, nec potest ultra procedere, limita, quando deruit simpliciter appellationem; scilicet cum clausula solita, scilicet, si & quantum facere tenor, quia in hoc casu, si appellatio erat latia, & ex rationabili causa, & sic de jure admittenda, censetur admisa: si autem de jure non erat admittenda, non censetur ei delatum. Sic *Rolandus dictio confil. 77. na mer. 18. Lancellot.* multos referens dicta limitat. 1. à numer. 83. *Marsanta* alios referens ubi super, numer. 221. & ad vertit *Lancellot, ibi, numer. 88.* quod si interlocutoria effecta laudibus iudicibus, & alteris appellationi delutur, per testem antequam aliis deferat, suam delationem revocare & refert alios. Advertit etiam *Marsanta* numer. 210. quod si appellatio est interposita ex causa iusta rebus, iudex li- deferre, alios punitur, cap. de priori, de appellat. legem quiam, Cod. de appellat. Quid autem, quando est dubium, dicam infra. Quinta sublimitatio est; ut non habeat locum

quando iudex, à cuius interlocutoria est appellatum, prae-
fixit terminum appellanti, aut ad profeundam appellationem
nun, ad audiendum relponsum, etiam appellationem
non detulerit; quia haec termini praefixa habet vim dilata-
tiois, & dilatione praefanti judicis officium conquefir,
significati, de appellat, & pro hoc est texus; & ibi Lancellus
indistincte loquens, tam in appellatione à diffinitiva, quam
ad interlocutoria, cap. personar., de appellat, verbi, diem
Panormitan, ibi, & Francis numer, 18. Lancellus, dicta limita-
ritat, i. numer, 58. 59. Sexta sublimitatio est, quando iu-
dex à quo, à cuius interlocutoria appellatur, debite re-
quisitus non dedit apolitos, quando feliciter debitis loco-
modo, & tempore requisitus eos expesce deveniat, vel in
frā debitum negligenter, vel malitiose tradere pratermit-
tit; tunc enim non potest iudex procedere, nisi appelle-
tioni sit renunciatum, & si procedit, est nullus processus,
exp. ab eo, de appellat, in 6. & docet Glossa cap. 1.
appellar, in 6. verbi, exhiberi, & Lancellus, dicta limitat, i. nu-
mer, 60. 61. 62. alias referens. Quod si dicas, tradens ap-
politos defert appellationi, cap. distillat, ad fines de appelle-
& tunc nullo modo poterit procedere. Respondetur cum
Glossa, cap. 1. de appellat, in 6. verbi, exhiberi, hoc esse verum
quando tradit apolitos dimisitios, vel reverentias;
cuius si refutatorius. Ultima sublimitatio est, ut non pro-
dat in gravamine, & actu irreparabilis pro diffinitiva, ut
iudex interloqueretur aliquem esse torquendū, qui tu-
pende appellatione ab hac interlocutoria, non potest
procedere, sicut quando appellatur à diffinitiva; Si mem-
ti, quos referit, ac lequitur Maranta praefixa, 6. part. tit.
& granatque appellatur, num. 212. Lancellus, dicta limitat,
numer, 92. usque ad 98. Diuina reg. 52. limitat, 13. num-
13. Menstr. de adipisc. posse, remedio a qua, 100. num. 80.
Idem die quando actus magnus cum difficultate effet repa-
bilis per diffinitivam. Lancellus, ibi, alias referens. Alias
blimitationes ponit ibi Lancellus. Sed hæ sunt, quæ magis
prefens faciunt.

39 Ultima limitatio ad regulam principalem, quod si
licet pendente appellatione iudex à quo nil potest inno-
re, est, nisi appellatio sit manifestè frivila, & frustratoria;
quia ea non obstante potest iudex ultra procedere, ut
betur expedita e, cum appellationi, de appellat, in 6. & ibi
ministrat, & omnes Panormi, c. consulfat, al 3. de appellat,
Maranta præf. p. 6. tit. & quoniamque appellatur, num. 182.
alias referit. Navar. I, 2. censil. tit. de appell, in novis, consil.
in fine, in antiquis consil. tit. in fine, Lancell, multo referens
de attenti, p. 2. c. 12. limitat, 6. & 1. n. 1. usque ad 6. & reddit rate-
tioneum, & quia parsca sunt aliquid non fieri, & minùs
gitimè fieri, ut considerat Jason l. preses, n. 4. ff. de senti-
& re iudic.

40 Limita hoc nisi iudex à quo appellationem detulerit
tunc enim abdicat à se omnem jurisdictionem, ut lat-
xi numer, trigeminò ostendo, omnia enim sibi dicta ad hoc sum-
plienda.

41 Nota primò, quod frivila appellatio dicitur e-
que est interposita contra leges. Sic Maranta proxime o-
ius, numer. 182. Item quae est interposita sine causa,
ex minus iusta causa, vel falsa causa, ubi felicitè quie-
pellat, quando non est gravitas iniuste. Sic Maranta ibi
347. Gloss. cap. cim appellationibus, de appellat, in 6. no-
tis. & ibi Dominicus, Unde inquit Maranta, idem est friv-
ila, quod inani, frustatoria, & vana, vel ut ali-

sententia lata, v. p. die decimo mensis, cum sicut iam sit auctoritate dictum undeconvenit, quia falsa haec demonstratio non viciat appellacionem. Sic *Nemo rubet de appell. n. 3. Bald. l. etiam + C. de falso cap. adim. legit.*

52. Nota quod alii dicunt esse de substantiis appellacionibus, non solum aenethi, sed et litterarum dimissoriis.

42 Hinc sit, quod quot non potest appellari ex iure, vel
potest iudex non obstante appellatione innovare. *Duenoisse*,
gula 42, n. 10. *Maranta praecisa*, 6, part. iii, *quaqueque ap-*
pellatur, n. 183. *Inno.*, e. *pastoralis*, de esse, *dilect.* *Gloss.*, n.
Salmo, de appell. in 6, *versus*, *caelum*. Quod tamen limita, nisi
in talibus causa prohibitus appellans allegaret aliquam quam
iam causam, ex qua debet admitti ejus appellatione, pri-
mum iudex tenetur ejus appellationem deferre, & interim non
quit innovare. *Sic Gloss.* t. *Roman.*, de appell. in 6. *Si que-*
rem, & *ibi Dominica in fine*, *Roman. consil.* 324. *Parvum*, c.
confusum, et. 3, de appell. *Maranta*, *Dennas praecisa* citat.
Et quando iudex concurrit deferre appellationem, & qualiter
peccet negando, quando debet deferre, vel defrundo,
quando debet negare.

43 Secundo nota, quod quando est dubium de jure, vel de facto, an sit legitima appellatione, est illi deferendum, non pendente necesse iudex a quo aliquid innovare, caput tempus, quale tempus sit hoc, & quomodo computetur.

³⁵ Dubitatur ergo, quod tempus sit ad proponendam appellationem, iure statutum, & quando incipias carrere. Sit.

intentionem, fecis quando essentibus in matena, in qua regulariter appellatio efficeretur prohibita, & de iure non admittetur; quia denegans appellationem haberet fundatum intentionem ex quo haberet regiam pro se, ut ei in causa, in qua ad interlocutoria vellet quis de iure civili appellare.

44 Tandem nota, quod quando dubitatis in appellatione fit defecta, pronunciari debet in dubio non esse certum, quia hoc et minus prejudiciale. Sic. *Decius*, cap. de prime appellatione, numer. 5. *Paulus de Calix*, lib. 1. per illum testimoniū, si. si quis causa est ibi *Alexand.* & *Iacob.* *Felius* cap. significaverunt, de tribus. *Mariana* præf. 6. part. titul. Et quoniamque appellatur, num. 40. *Decius* 1. quiescit, p. de regis, iuris.

⁴⁵ Tertia difficultas, qua fint de essentia appellations, ita ut eis deservientur appellatio ut nulla.

46. Primo, circa quod de cunctis applicatis, ut res referatur ad malum, id est, quod est contra legem et contra iurum, quod est contra iuris ordinem.

Ierius alios referens, de ait, 2. part. c. 12. ludit. 50. ann. 24. nifugia ad 19. dicit minuta legitimam personam esse, quae non potestflare in iudicio. Hi sunt leuius, illius familiis, furiosi, monachus, &c. is, cui denegata est audiencia, tam in agenda, quam in excipiendo, & te defendendo, &c. n. 20. 21. 22. dicit idem, quando fuit interpolata per procuratores revocatione, vel qui non habebat mandatum, vel impudicificiens, &c. 22. probat non requiri mandatum speciale, sed latere generale ad lites. An vero excommunicatus in legitima persona ad appellandum, vide supra in hoc eodem dubio, cum in appellatione iudeo, rebus in extradiuinali, et hoc contra interpretationem, de appell. in 6. & ultra. Doctores citatos, qui procedunt etiam in extradiuinali, non tenent Specul. tit. de appell. a. probat; num. 1. Novo e. bmo, de appellat. n. 28. Et illi Panorm. a. 10. Franc. ibi, n. 19. Lan. de ast. 2. p. 2. cap. 12. ludit. 50. s. 157. 238. At predictum cum dies, licet applicatio extradiuinalis non audiatur, aut potest audiari per viam querelae, cum extradiuinalis non transeat in rem iudicandam. Novo e. Panorm. & Franc. ibi.

47 Secundo est de essentia appellationis, ut valeat, ut interputatione inter debitum tempus, scilicet iure concilium ad appellandum. Sic multos reforans Lancelli, proxime eiusdem, nam 36, 37, 38, & reforam multos infra disputando de

hoc termino.
43. Tertio est efflentia appellationis, ut proponatur coram legitimo judice. *Lancell.* *ibid.* n. 184. &c; alies referantur.

60 Secundo amplius, ut etiam appellatio, quae fu coram honestis personis, ex quod non est copia judicis, debet etiam fieri intra decem dies: una succedit loco legitimis.

so Ultimo est essentia, ut servetur debita forma in appellatione, & aliis rationibus. & aliis de eum in appellatione, Sic Lantieri referens Francum de asten, 2.
e. 12. ampliat. p. 5. n. 4.

51 Secundò dico, quod ut referat *Novo ubi infra*, alii dis-

cum esse de substantia appellationis. ut continet nomen appellantis. & iudicis a quo. & ad quem. ad adversari & sententiam. à qua appellatur. & hoc tenet de nomi

et sententia, & tunc appellatione. Et non respondeat de sententiis iudicis a quo, & adverclaris, & à qua sententia sive, vero, appella. q. 6, q. 8, T. 2. T. 2. q. 15. q. 17. q. 18. D. Ant. 3. q. 19. q. 19. c. 14. p. 1. At hoc non probat *Natura rubor*, de appellatione, à n. 26. probans hac non esse effeta de sententia, sed fati esse, ut constet ex circumstantiis, super quo appellatur. & quis, à quo, & ad quem, & contra quem appellebit, lat. enim est uno verbo appellare, dicendo *Appello*, ut infra latius. Et quod non sit de substantia explicare nonenit adverclaris, teneriam *Lancelli*, ex auctor, 2. part. c. 12. limit. 50. p. 190. C. 191. dicit cum non alii non esse invalidum, licet nullum pomen-
tiam. Ratione, quia ratione ad hoc non potest habere rationabile, legi bonarum, s. ram ratam had. Sic D. Anton. 3. q. 19. c. 14. q. 14. D. *Lancelli*, ex auctor, 2. part. c. 12. limit. 53. p. 190. *Ranta practica*, 6. part. tit. 4. quoniamque appellatur, p. 21. *Cornutus*, & *Speculi*, quos ita refert, & notat quod *Speculum* dicit, debere ratione infra decim dies à tempore, quando scrivit appellatum, & non dicit à tempore scientiae latius sententia. Sed dicit ibi *Magnata*, quod para veritate curtere à tempore, quo scire tentantiam esse latius quam ex illo tempore currant ibi decim dies ad applicandum.

*adversari exprimeretur. Neo est invalida, si appelleatur a
Tib. Saneius Consil. Moral. Tom. I.*